

Styrelsen for Grøn
Arealomlægning og Vandmiljø

J.nr. 25-801-000488

Ref.: HJE

Den 24. september 2025

Økologiregler for dyrevelfærd i relation til opstaldningsforhold og operative indgreb

Økologiforordningens mål om at bidrage til høje dyrevelfærdsstandarder og opfyldelse af dyrs artsspecifikke adfærdsbehov sker blandt andet ved, at den økologiske husdyrproduktion skal anvende en praksis, der inkluderer regelmæssig motion og adgang til udendørs arealer herunder græsningsarealer og fodring efter dyrenes behov.

Økologiforordningen kræver blandt andet følgende:

- Staldbygningers isolering, opvarmning og ventilation skal sikre, at luftcirkulationen, støvindholdet, temperaturen, den relative luftfugtighed og koncentrationen af luftarter holdes på et niveau, som sikrer dyrenes velbefindende. Der skal være rigelig naturlig ventilation og naturligt lys i bygningerne.
- I områder, hvor de klimatiske forhold tillader, at husdyr lever udendørs, er staldbygninger ikke obligatoriske. I sådanne tilfælde skal dyrene have adgang til læskure eller til steder, hvor de kan søge beskyttelse mod vejret.
- Belægningsgraden i staldbygninger skal sikre dyrenes komfort, velvære og artsspecifikke behov, og skal navnlig afhænge af dyrenes art, race og alder. Endvidere skal der ved belægningsgraden tages hensyn til dyrenes adfærdsmæssige behov, som navnlig afhænger af flokkens størrelse og dyrenes køn. Belægningsgraden skal sikre dyrenes velfærd ved at give dem et areal, der er så stort, at de kan stå naturligt, bevæge sig, lægge sig uhindret, vende sig, soignere sig, indtage alle naturlige stillinger og foretage sig alle naturlige bevægelser såsom at strække sig og baske med vingerne.
- Staldbygninger skal have jævne, men ikke glatte gulve.
- Staldbygninger skal indeholde bekvem, ren og tør ligge- eller hvileplads af tilstrækkelig størrelse bestående af en solid konstruktion, der ikke må have fuldspaltegulv. Hvileområdet skal være velforsynet med tilstrækkelig tør strøelse som for eksempel halm. Til visse fugle er der krav om siddepinde eller platforme i stedet.

- Opbinding eller isolering af husdyr er forbudt, medmindre det kun berører enkelte dyr i et begrænset tidsrum, og for så vidt det er begrundet i veterinære hensyn. Isolering af husdyr må kun tillades og kun i et begrænset tidsrum, hvis der er fare for arbejdstageres sikkerhed eller af hensyn til dyrevelfærden.
- Brug af bindestalde er ikke tilladt i økologisk husdyrproduktion i Danmark.
- Når husdyr behandles enkeltvis af veterinære grunde, skal de holdes i områder, der har fast gulv, og skal have halm eller passende strøelse. Dyrene skal let kunne vende sig og ubesværet kunne lægge sig ned i fuld længde.
- Der er desuden forskellige artsspecifikke krav for økologiske husdyr. For eksempel gælder det blandt andet for grise, at der altid skal være strøelse fremstillet af halm eller andet egnet materiale i tilstrækkeligt omfang til at sikre, at alle svin i en sti kan ligge ned samtidig på den mest pladskrævende måde.
- Praksis for husdyrhold, herunder belægningsgraden, og opstaldningsforholdene skal sikre, at dyrenes udviklingsmæssige, fysiologiske og etologiske behov opfyldes.
- Husdyr skal have adgang til udendørsarealer, så de kan motionere, fortrinsvis græsarealer, når vejrforholdene og de sæsonbestemte forhold og jordbundens tilstand tillader det, medmindre der pålægges restriktioner og forpligtelser til beskyttelse af menneskers og dyrs sundhed i henhold til EU-lovgivningen. Antallet af husdyr skal begrænses for at minimere overgræsning, optrædning af jorden, erosion og forurening forårsaget af dyrene eller spredningen af deres gødning.
- Økologiske husdyr må ikke opdrættes i en fold på meget våd eller sumpet jord.
- Udendørsarealer kan være delvist overdækkede til nogle dyrearter
- Der er artsspecifikke krav til udearealer til forskellige dyrearter. For eksempel gælder det blandt andet for fjerkræ, at udearealerne skal være attraktive og skal for størstedelens vedkommende være dækket af vegetation bestående af forskellige planter, og der skal være et tilstrækkeligt antal skjul eller ly, buske eller træer fordelt over hele udearealet.

I økologireglerne er der fastsat nogle mindste indendørs og udendørs arealer samt en række andre tekniske specifikationer vedrørende staldbygninger for blandt andet kvæg, får, geder, heste, hjorte, kaniner og nogle fjerkræ.

I tabellerne herunder ses eksempler herpå i form af mindste indendørs arealkrav for kvæg, mindste udendørs arealkrav for fjerkræ samt maksimumsgrænser for flokstørrelse for nogle fjerkræ.

Tabel 1 – Indendørs arealkrav for kvæg

	Indendørs areal (Det nettoareal, som dyrene altid skal have til rådighed - hvile og opholdsareal)	
	Levende vægt (kg)	m ² /dyr
Malkekøer	-	6,0
Avlstyre	-	10,0
Avls- og fedekvæg, opdræt, kvier og handyr	Indtil 100 kg	1,5
	100 indtil 200 kg	2,5
	200 indtil 350 kg	4,0
	350 indtil 500 kg	5,0
	Over 500 kg	Mindst 1,0 m ² /100 kg

Anm.: Det bemærkes, at arealerne er nettoarealer, hvilket Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø definerer som det areal, dyrene til enhver tid har til rådighed. Det vil sige, at arealer, hvor der står eller hænger inventar (vand/fodertrug) og stolper, som forhindrer dyrene i at opholde sig der, som udgangspunkt ikke tæller med.

Tabel 2 – Udendørs arealkrav for fjerkræ

Dyreart	Fast huse	Mobile huse
Æglæggende høner og forældredyr	4 m ²	4 m ²
Hønnikker og haneekyllinger fra æglæggerlinjer	1 m ²	1 m ²
Slagtekyllinger	4 m ²	2,5 m ²
Kapuner	4 m ²	4 m ²
Perlehøns	4 m ²	4 m ²
Pekingænder, berberænder og mulardænder	4,5 m ²	4,5 m ²
Kalkuner	10 m ²	10 m ²
Gæs	15 m ²	

Anm.: Mobile huse er mindre huse, der typisk flyttes rundt på græsarealer enten løbende eller når der kommer ny flok i huset.

Tabel 3 – Maksimale flokstørrelser for fjerkræ

Typer	Flokstørrelse
Æglæggende høner, herunder forældredyr	3.000 stk.
Slagtekyllinger	4.800 stk.
Hønniker	10.000 stk.
Perlehøns	5.200 stk.
Berberænder, pekingænder eller mulardænder (hundyr)	4.000 stk.*
Berberænder, pekingænder eller mulardænder (handyr)	3.200 stk.*
Kapuner, gæs eller kalkuner	2.500 stk.

Anm.: Flokstørrelsen angiver hvor mange fugle der må være sammen i en afdeling i et fjerkræhus. Der må gerne være flere flokke, men de skal være adskilt fra hinanden.

Operative indgreb

I henhold til økologiforordningen skal enhver form for lidelse, smerte og angst undgås og skal holdes på et minimum i hele dyrets levetid, herunder i forbindelse med slagtning.

Indgreb kan undtagelsesvis tillades og kun i konkrete tilfælde, hvor indgrebene forbedrer husdyrs sundhed, velfærd eller hygiejne, eller hvis der ellers ville være fare for arbejdstageres sikkerhed. Indgreb som fjernelse af hornanlæg, afhorning eller halekupering af lam kan derfor tillades af den kompetente myndighed (Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø) efter, at den erhvervsdrivende har meddelt og begrundet indgrebene til denne kompetente myndighed. Endvidere gælder det, at dyrenes lidelser skal begrænses mest muligt, ved at der anvendes passende bedøvelse og/eller smertestillende midler, og ved at ethvert indgreb kun foretages i den mest hensigtsmæssige alder af kvalificeret personale.

Fysisk kastrering er tilladt, når det sker med henblik på at bevare produkternes kvalitet og de traditionelle produktionsformer, men kun på betingelse af, at der anvendes passende bedøvelse og/eller smertestillende midler, og ved at ethvert indgreb kun foretages i den mest hensigtsmæssige alder af kvalificeret personale.

Økologer skal notere alle operative indgreb i logbog samt den bedøvelse og/eller smertelindring, der er blevet benyttet ved de operative indgreb, således at det efterfølgende kan kontrolleres.

Endvidere kan det oplyses, at man i økologien desuden forsøger at vælge racer, der er egnede til de økologiske produktionssystemer og ikke har racebestemte velfærdsudfordringer.

Desuden kan det oplyses, at Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø for nuværende har en videnskabelig bestilling hos AU (Aarhus Universitet), der undersøger, hvorvidt det er muligt på sigt at fokusere avlen, således at man med tiden får kvæg uden anlæg for horn, hvorved de ikke skal have fjernet hornanlæg, uden samtidig at gå på kompromis med andre vigtige genetiske egenskaber. Desuden undersøger AU de velfærds-mæssige aspekter i forhold til at have flokke af dyr, hvor nogle har horn og andre ikke.